

آئونه شرائطی : هریر ایچون
سنه لکی (۲۷۵) آلتی آیلنی
(۱۵۰) خارج ایچون سنه لکی
۳۲۵ غروشدر .

نسخه سی ۵ غروشدر .
ایکی نسخه برآراده
(۱۰) غروشدر
سنه لکی ۵۲ عدددر .

اداره خانه : باب عالی جاده سنده
رشید افندی خائنده

اخطارات

آبونه بدلی پشیندر .

مسئله موافق آثار مع الممنونیه
قبول اولنور . درج ایندله
یازیلر اعاده اولنماز .

الکتابخانه

سیر ۱۳۳۰

صاحب و مدیر
اشرف ادیب

باش محرر
محمد عاکف

والله یهدی من یشاءالی صراط مستقیم

آدره من تبدیلنده ایریجه
۵ غروش کوندرملیدر .

مکتوبلرک امضالری واضح
واوقوناقلی اولسی و آبونه
صره نومروسنی محتوی
بولوغسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه
اولانلرک آدرسلرینک
فرانسزجه یازلسی رجا اولنور .

پاره کوندرلدیکی یر زمان نهیه
داثر اولدینی بیلدیلسی
رجا اولنور

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

جامع‌لرده خلیفه‌دن عمله‌سنه ، وکیللرندن رئیس‌لرینه ، چوجغه ، قادینه قدر هپسی هیچ بر صره کوزه تلکسزین جناب حقه بر صفده عبادت ایدن مسلمانلر زکات ایله، صدقه‌لر ایله تعاونی فعلاً تأسیس ایتیلردر .

بر مسلمانک ولوکه خریستیان اولسون حقوق طبیعی‌سنه، تجاوزی شدیداً ممنوعدر. اسلامیتده رنگ فرقی یوقدر. نظر شریعتده برزنجی خلیفه‌نک قطعاً فرقی یوقدر. عینی حقوقدن استفاده ایدر . اکر یاقی وار ایسه الک یوکسک درجه‌نی بیله احراز ایده‌بیلیر. بونلر یوزبیکلرجه مثاللر و تاریخی نتیجه‌لرله ارا نه‌ایدیلر بیلور. اسلامیتده . صنف، عرق ، زنیکنک ، فقیرلک فرقی یوقدر. بو جهته مدینت اسلامیه : بشریتک حقوقی طایمسی ، ومنفعی آنجق ضرورت درجه‌سیله تحدید ایتسی .ناسیات اجتماعیه‌ده محبتی و حرمتی اساس عدایمسی حسیله تام و کامل بر مدینتدر . قومزده نقصانیت مدینت‌مزمه دکل شخصیمزه غاند بر قصوردر . بو نتیجه‌نی عربیللاشمق ایسته‌ینلرک وکراً ، روحاً غریبه استحاله ایتک لزومنده اصرار ایدنلرک انظار عبرتیه وضع ایده‌رز . تفسیحه باشلایان غرب هیئات اجتماعیه‌سنه رغماً ایر کچ مدینت اسلامیه بتون شمشعه واقبالله طلوع ایده‌جکدر. انشالله عن قریب اسلامیتک بو دور اقبالی استقبالی میسر اولور .

حسن حکمت

حاکمیت ملیه دورنده

حکومتک تعقیب ایده‌جکی یول

کریک تنظیمات زماننده ، کریک مشروطیت دورنده مملکتک قوانین اصلیه و مؤسسات ملیه‌سنه قارشی وقوع بولان حرکتلری ، ملتک احوال روحیه و اجتماعیه‌سنک هیچ‌ده نظر اهمیته المایوب تمامیه اوکا ایقیری اوله‌رق مملکتک صوقولان یا باججی نظامات و مؤسساتک بنیه ملیه آجیش اولدینی مهلاک رخنه‌لری کچن ایکی مقاله‌مزمده ایضاح ایتیش ، مشروطیت دورنده کی ایکنجی تنظیمات حرکتک غایبه‌سنه وصول بولاجنی ، یعنی حکومتله دینی تمامیه تفریق ایده‌جکی بر صیره‌ده وضعیتده بویوک بر تحول حصوله کلدیکنی ، اناطولینک اورتیه‌سنده ملتک روخندن طوغان بویوک ملت مجلسک زمام مقدراتی اله آلدیغنی سولشدرک .

فی الحقیقه بویوک ملت مجلسی، ملتی اسلامدن اوزاقلاشدیرمه حرکتی دور دوردی . بر جوق زمانلر مملکتک بنیه اصلیه‌سنه ، ملتک احتیاجات روحیه و حقیقیه‌سنه مغایر بر طاقم یا باججی قوانین و تأسیسات ایله حیات سیاسی و اجتماعیه‌مزمده تذبذب، بحرانلر حصوله کتیرمکدن باشقه بر معرفت کوسترده‌مین بو غرب پرست زمره ، سوء اداره‌سیله قوجه قوجه قطع‌لری آلدن چیقاره‌رق الک نه‌سایت آلتیوز سنه‌لک پایتختی‌ده

داخلنده شرق و غرب اجتماعی ، بو اجتماعیاندن ملهم مدینتی مقایسه ایده‌لم .

غرب مدینتی ملتلرک حقوقی طایمورمی؟ بو سؤاله جواب ویره‌بیلیمک ایچون اول امرده تشکیلات اجتماعیه‌لری تدقیق ایدیلیدر. حال حاضرده اهمیتسز فرقلرله بتون اوروپا ملتلری عمله ، سرمایه‌دار ، زادکان صنف‌لرینک تأثیری آلتنده بولمقدهدر .

مأمورین ، صنعتکاران و متوسط تجاران صنفی تشکیل ایدن زمره هریرده موضوع بحث صنف‌لردن بریله تشریک مقدرات ایتیشدر . سرمایه‌دارلر ، عمله نامنه بر حق طایم‌دلری ، عمله‌ده افراطه قاچارق سرمایه‌دارلری ایسته‌مدیکی ایچون بو ایکی صنف آراسنده کی مجادله و خصومت شدتلمش ، تساندوتکافل اجتماعی رابطه‌لری گوشه‌مشدر . زادکان ایسه کندیلرندن بشقه کسه‌ده مملکت اداره‌سنه ، حقوق نامه‌یه مالکیت صلاحیتی کورمک ایسته‌میور . بو اعتبار ایله حاکمیت عوام مفهومه حالا یا باججیدرلر .

دیئک که : اوروپا ملتلری تشکیل ایدن ، عضویت اساسیه اجتماعی تشکیل ایدن صنفلر آراسنده کی مناسبات کرکین و عاداتا خصمانه‌در . بوندن استیصال ایدجکمز نتیجه : غربده حقوقه رعایتک و حریت حدودلرینک بشقه‌لرینک حقلرینه تجاوز ایدمک صورتیه سوء استعمال ایدلدیکندن عبارتدر .

تالیاً کورویورز که : مثلاً بر انکلیر کندی ملتندن بشقه کسه‌نی تام بر انسان عد ایتیمور . « ویتور هوغو » حقنده بیوک شاعردر فقط بر انکلیر دکلدرد . دیئکده تردد ایتیمور . بونکله برابر ملت دستورینک متعصبانه تطبیق نتیجه‌سندن هپسی خریستیان اولدقلری حالده ملتلر آراسنده جاری اولسی لازمکن صلح و مسالمت و آهنگ جلیه‌کاری مدهش بر مجادله‌یه منقلب اولمشدر .

رنکی هر نه اولورسه اولسون بتون انسانلر حقوقه مساوی و جناب حقک بتون بخشایشندن مستفید اولدقلری حالده عرق اسود ، عرق اصفر حقنده اساردن بشقه هیچ بر حق طایم‌مقدمه‌در . اسلام ملتلری ایچونده محضادین مبین اسلامنه مشرف اولدیغندن دولایی خارج از مدینت دستوری تطبیق ایدلمکدهدر .

کورویور که غرب مدینتی انسانلری منفعت و ظلمه مستبد اوله‌رق صنف ، رنگ ، دین تصنیفلرله بر قسمی حقیقی دیگر قسمی نیم بشر عد ایدیور . بو اعتبارله نسانیت و حق مفهوم‌لری کندی ذهننه کوره تحدید ایدن غرب مدینتی بر مدینت حقیقیه دکلدرد .

حالبوکه اسلامیت : عضویت اساسیه اولان اجتماعی اولا : صنوف اجتماعیه آراسنده تساندوتعاون اساساتی اوزرینه استناد ایتدیردک زنیکنک فقیره معاوتنی ، حتی طایمسی ، فقیرک ، عوامک‌ده ارباب فضیله حرمت ایتسی و بو صورتله متقابل بر محبتی تأمین ایتیشدر .

ایچون « شورای افتا » نامیله بک مهم بر مؤسسه اسلامی وجوده کتیزمش ، بونک یانی باشنده « تدقیقات و تألیفات اسلامی » نامیله برده اسلام اقامه میدی تشکیل ایتش ، تنظیماتک خرابه لر حالته کتیردیکی مدارس اسلامی بی هان هر طرفده یکیدن احیا و تأسیس ایلشدی .

ایشته قهرمان اردومز جهاد میدنلرنده سونکوسیه صحیفه افاقه ظفر داستانلری یازارکن ملتک اهل حل وعقدی ده ، نیجه زمانلردن بری مهلتک رخنه لر معروض قالان بنیان ملیتک تمللرنی تحکیم ایده جک بویه اسلامی آبدلر وجوده کتیریور ؛ کرک معارف ساحه سنده کرک شرعی وعدلی ساحه ده تمامیله اسلامی بر استقامت طوتیور ؛ هویت ملیه مزنی غریبللاشدیرمق ایستین تنظیمات و مشروطیت دورینه ، ذهنیتنه خانمه چکیوردی . ایشته مجلسک طوتدینی بو استقامت اسلامی قارشوسنده ملتده ، روحنده لایزال بر صورتده برلشمش اسلامی مبدألرنی ، اسلامی تلقیلرنی کمال حریت و سربسقی ایله انکشاف ایتدیرمک ، تطبیق ایلک ، و اصول اساسات اسلامی دأرهنده مظهر تجدد اولمق ، زمان مسعودیتک کلدیکنی کوره رک مجلس اطرافده یکپاره برکتله اتحاد حالنده طولاندی ؛ بوسایه ده هیچ برملته نصیب اولمیان عظیم برظفره ، خیرلی برصلحه ایریشدی .

معظم وظیفه دینه و وطنیه سنک بتوفیقه تعالی شرفله ختام بولدیغنی مقدس بر قرار ایله اعلان ایدرک طاعیلان برنجی بویوک ملت مجلسی برینه شیمدی ایکنجی مجلس کلوب ملتک زمام مقدراتی آله آلدی . عجا بو مجلس ناصیل بر خط حرکت تعقیب ایده جکدر . ملتک روخنه ، حیسانه ، عقایدینه ، تمایلاتنه او یغون بر بول طوته جقمیدر ؟ یوقسه تنظیمات و مشروطیت دورلرنده اولدینی کبی ملتک بنیه اجتماعیه واحوال روحیه سنه مغایر برطاقیم چوراق یوللرمی سلوک ایده جکدر ؟ بالطبع بونی زمان کوستره جکدر . مع مافیہ بزم انتظار و تخمینمز شو مرکزده درکه وحدت سیاسی و استقلالیزی تأمین ایله مملکتی اضمحلال محققدن قورتاومسی اعتباریله تاریخ ملیمزده الکل بارلاق بر موقعی احراز ایدن بویوک ملت مجلسی ، دولتمزک طبیعت اصلیه و مزاج اسلامیسنه مخالف اوله رق خارجدن کتیریلان یابانجی تأسیسات و نظریاتدن ده ملتک تخلص ایدرک حقیقی بر دوات اسلامی تأسیس ایله اسلام تاریخنده بر صحیفه غمرا کشاد ایده جکدر . ظن ایدیورزکه بوتون ملتک آرزو و تمنیی ده بومز نزدیکدر .

زیراسلمانلر اللهدن ، پیغمبردن سوکره هر شیرینی دولت و حکو- متلرندن بکلرلر . اسلامیتده روحانیت اولمادینی ایچون مسلمانلرک الله ایله آرلرنده کی واسطلری ، خواجهرلی دکل ، حکومتلری در . مسلمانلر کرک منفعت دنیویه لرینک ، کرک منفعت اخرویه لرینک آنجق دولت و حکومتله قائم بولوندیغنی بیلدکلری ایچون آنک اوغورنده فدای جان ایتدی آنک بویوک فضیلت و ثواب عید ایدرلر .

اجنبی اشمالی آله صوقدقدن سوکره اجنبی حمایه سنه کیرمکدن باشقه چاره قالمادیغنه قرار ویردرک قبول ایده جکی ماندابی انتخاب ایله مشغول اولدینی بر صیره ده آناتولینک مختلف برلرنده ملی حرکتلر باشلادی ؛ خلق ، مملکتی فلاکتدن فلاکته سوروکله بن ، الهمقدس اساسلرینه ، الهم صمیمی حساسلرینه ال بویوک حقارتی روا کوردن ، احتراصاتی یوزندن مملکتی تفرقه لره دوشورن ، مملکتک اوزاولادی آرهنده بیله منافزلر حصوک کتیرن ، عاقبه الامر یوردک حریمه قدر دشمنک صوقولسنه باعث اولان بو ضرب برست زمره مدیران ایله علاقه سنی قطع ایدرک طوغرودن طوغرویه مجاهدیه کیریشدی . آناتولیده بر وجود بولان بومی حرکتلر توحید اولونه رق بویوک ملت مجلسی شکل ایتدی . خلق ، هیچ بر فرقه نک ، هیچ بر فردک مداخله سی اولتمسزین طوغرودن طوغرویه وکیللرنی انتخاب ایدرک زمام مقدراتی اولرک یدامانته تودیع ایلدی .

بو وکیللر آرهنده بلکه غرب اجتماعاتنه ، ژان زاق روسونک نظریاتنه ، دها باشقه لرینک بوکنک اساسلرینه ؛ هیچ ده واقف اولمیان ذوات واردی ؛ بو وکیللر آرهنده بلکه ملتک ، دواتی بوزلرجه میلیون بورجه صوقق معرفتی کوستره جک مایه متخصصلری یوقدی ؛ بو وکیللر آرهنده بلکه مکتبلریمزنی غربک لاینک مؤسسهرلی درجه سنه چیقاره جق معارف متخصصلری بولونما بوردی ؛ فقط بر شی واردی که او تمامیله ملتک روح اسلامی ایدی : صمیمیت و فداکارلق . ایشته بوتون اوخارقلری یاپان ، هیچ یوقدن عظیم بر وارلق وجوده کتیرن ، مجلسی هر درلو تفرقه و احتراصاتدن وقایه ایدن ، منافع دین و وطن اوغورنده بیک درلو تهلیکلری کوزه الهرق شخصی افکار و منافعه قایقلمقدن محافظه ایدن ، دین و وطنک مننعتی هر شینک فوقه بوکستنه هپ بویکی خصیصه ملیه نک مجلسک شخصیت معنویه سنده تجلیسی ایدی . کم نه دیرسه دیسون برنجی بویوک ملت مجلسی هیئت عمومیه سی و شخصیت معنویه سی اعتباریله خصیصه ملیه مزنی تمثیله یکانه مظهر اولان ممتاز بر مجلس ایدی .

تشکیلات اساسیه قانوننده احکام شرعیه نک اجرایی دوش کفایتنه الان و تنظیم قیلنه جق قوانینک فقه شریفه ، یعنی احکام حلیله اسلامییه ایتما ایده جکنی تقدیر ایدن بویوک ملت مجلس عالیسی بواساسی یالکنز کتبه یازمقله اکتفا ایتمه مش ، بالفعل تطبیقانه ده باشلامشدی ؛ بر طرفدن اسلامک منع ایتدیکی بعض مسکراتی [۱] قالدیرمش ، بمضلری ده [۲] قالدیرمق اوزره لوامح قانونیه حاضر لامش ، دیگر طرفدن ده ناسک وزمانک احتیاجانه اوفق مواد فقهیه نک تنظیم بر تیبی

[۱] مسکرات نبی ، قارکی

[۲] کرک عمومی ، کرک خصوصی فحشی منع ایتک اوزره حاضر لانان بر لایحه قانونیه انجمنلردن کچرک هیئت عمومیه ده مذاکره ایدیلک اوزره ایدی .

نامنه نه یایسه خلق اعتماد سرتاق کوستریور . محکمہ نك عدالتہ امنیت
ایمپور، تربیہ سی بوزولہ حق دینہ چوجنی مکتبہ کوندر میور . بوضوور بلہ
نه خلق جہلین یاقہ سنی صیبرہ بیلور ، نده جکومت تذبذب و بحرانی
آرتیرمقدن باشقہ برشی یابہ بیلیور .

ایشته بوپوک ملت مجلسنک هرشیدن اول نظر دقت و اہمیتہ
آلہ جنی بو نقطہ در . هیچ شہہ یوق مملکت تجدد و ترقی بہ محتاجدر .
فقط بو تجدد ملتک عنعناتی ، حیاتی ، عقائدنی ، الحاصل ہویت
ملیہ سنی خلادن مصون بولوندورہ جق بر تجدد اولمالیدر . زیرا ہانکی
دولت اولورسہ اولسون ، طبیعی اولہرق معروض قالہ جنی تحولات
و تجدادات ایلہ برابر عینیتی ، ہوتنی ضایع ایندیکی کون صحنہ حیاندن
چکیلیمش اولور . بناء علیہ بر دولت ضروری و طبیعی اولان تحولات
و تجدادات قبول ایندرکن مطلقا ہویت ملیہ سنی ضایع ایتہ نہ بہ چالیشہ جقدر .
بر دولت و ملت ایچون عصرک مقتضاسی اولان تحولات و تجدادات
تابع اولوق نہ قدر لازمہ ، کنندی ہویت و عینیتی محافظہ ایتکدہ
اونستہ لازمدر . اوندن هیچ برشی فدا ایدہ من و ایتہ ملیدر . عینیتی
و بقای ہوتنی محافظہ ایتک شرطیہ تحولات و تجدادات قبول ایندرو ایتلیدر .

اگر بوپوک ملت مجلسی بو حقایق اجتماعی نظر اعتناہ آلہرق
مملکتک مادیات جہتی اصلاح و تجددہ مظهر ایدہ بیلورسہ حقیقہ
پک معظم بر خدمت ایفا ایتن اولہ جقدر . یوق ، اگر مشروطیت
دورنیدہ اجتماعی انقلاب دورینہ دوشن بعض کیمسہ لڑک کیتدیکی بوللری
طونہ جق اولورسہ بالطبع بحرانی تزید ایتکدن باشقہ برشینہ موفق
اولہ ماہہ جقدر . لکن بز اولہ امید ایندرز کہ بوایکنجی مجلسک شخصیت
معتوبہ سنی دہ اساسات اسلامیہ دائرہ سندی حرکتی اک بوپوک بر اعمدہ
اساسیہ اتخاڈ ایدہ جقدر . بز ، بعض بدینلرک ظن ایندیکی کئی ، منع
مسکرات قانوننک رفع ایدیلہ چکنہ ، محاکم شرعیہ نك و شرعیہ تشکیلاتنک
القائدیلہ چکنہ ، مدرسہ لڑک قائد بریلہ جفنہ ، تشکیلات اساسیہ قانوننہ
مجلسہ عائد وظائف میانندہ (احکام شرعیہ نك اجراسی) قیدیلہ تنظیم
اولہ حق قوانینک فقہ شریعتہ ایتنا ایدہ چکی ، قیدینک طی ایدیلہ چکنہ ،
الحاصل بوقیلدہا بر طاقم اجرا آندہ بولونولہ جفنہ قطعاً احتمال ویر میورز .
مجلسک شخصیت معتوبہ سنی قطعاً مسلمانلقدن آریلایہ جق و ارشادات
مملکتک زفاہ و عمراتی تأمین ایلہ برابر مسلمانلنی دہ اعلا ایدہ جقدر .
جتاب حق موفق بالخیر بوپورسون آمین .

شرف ارباب

ہندستانہ حرکت اسلامیہ سی

[ہندستانک فالکتا شہرنہ انتشار ایتکدہ اولان (الجامعہ)
رفیقزدن ہندستان حرکت اسلامیہ سنک کیفیت تشکیلی حقدہ یازدینی
اوج مقالہ نی نقل ایتشدک ، ہندستانی رفیقز بوسلسلہ مقالانہ دوام

هیچ شہہ یوقدرکہ دولنز - برنجی وایکنجی مقالہ لردہ ایضاح
ایتدیکنز اسبابدن طولانی - ترقیات مادیہ اعتباریلہ چوق کری
قالشدر . فقط بنیہ اجتماعیہ سی الحمدللہ صاعلامدر . بنیہ اجتماعیہ نك
اساسندہ کی بو رضاستدز کہ بوتوق مصائب وفلا کتله قارشنی مقاومت
قدرت و قابلیت کوسترمش ، کریامک و کوچولمکله برابرینہ بنیہ
اصلیہ نی انحلال تہلک کنندن مصون بولوندورمشدر . بوآنجق بوہیئت
اجتماعیہ بہ مخصوص برمنیتدر کہ بنیہ اصلیہ سی بورضاستدن محروم ملتیر
ایچون یوقدر مصائبک اوندہ برینہ کواکس کرہ بیلمہ نك امکانی یوقدر .
شوخالہ ملت وکیلرینہ ، ملتک رہبر و متفکر لرینہ توجہ ایدہن
وظیفہ یوقدر صاعلام اولان ، عصر لڑجہ دوام ایدن مهاجمانہ رغماً
بیقیلہ میان بونیہ اساسیہ نی تحکیمہ چالیشمق ، اک تہلک لری ، اک
بحرانلی زمانلردہ ملتک وحدت اجتماعیہ و سیاسیہ سنی انحلالدن مصون
و محفوظ بولوندوران بواسات اجتماعیہ - اسلامیہ نی اک فیاض بر صورتہ
تیمیہ و ترصین ایتکدر .

زیرا موجودیت مملکت و ماتی استخلاص ایدہ حک مستمر بقدرتک
آنجق ہیئت اجتماعیہ نك روحندن نبعان ایدن قضایای اجتماعیہ ایلہ
متکون برادارہ سایہ سندی ممکن اولہ جنی زمان و حادثات بزہ پک رعنا
بر صورتہ کوسترمشدر .

بزم محتاج اولدینمز شی مادیاتدر؛ علوم و فنون مثبتہ در، صنایعدر،
یوقسہ منویات و اجتماعیات اعتباریلہ هیچ بر احتیاجزہ ، هیچ بر نقصانمز
یوقدر . بالعکس بو اعتبارلہ غربہ قارشنی غیر قابل انکار بر فاقیتمز
واردر . بناء علیہ « انقلاب اجتماعی » کی سوزلرک بزم ہیئت اجتماعیہ مزہ
کوزہ هیچ بر معناسی یوقدر . ملت حیات اجتماعیہ سندن مضطرب دکلدن ،
بالعکس نموندر؛ بو خصوصہ هیچ بر انقلاب لزومی حسن ایمپور، ملتک
اصل اندیشہ واضطرابی اجتماعیاتنک صارصلیمق تہلک کسیدر . بو خصوصہ
چوق جانی یاخش اولدینی ایچون پک حساسدر . سنہ لردن بری
« ترقی » دینتجہ اخلاق سرتاقدن باشقہ برشی کورمدی . اونک ایچون
« تجدد » دینجہ توحش ایدیور، شمار اجتماعیہ سنک بوسبتون بیقیلہ جفندن
اندیشہ بہ دوشیور . یوقسہ زراعتی اصلاح ایدیلہ ، فاریقلر آچیلہ ،
یولار دوزلہ سہ ، شمندوفرلر، کورولر یاییلہ ، آسایش تأمین ایدیلہ ،
الحاصل رفاه و عمران مادی نی تأمین ایدہ جت اسباب و وسائط اکال
ایدیلش اولسہ البتہ بوندن چوق نمون اولہ جقدر . فقط بونلرک هیچ
ریشی اولمایورده تجددہ ملتک اجتماعی نی بیقمدن باشلانیور .

ایشته خلق ایلہ منور زمرہ آرسندیہ آچیلیمش اولان اوچورومک
یکانہ سببی بودر . مع لاسف اصلاحاچیلرک بوتون ہدف لری ملتک
اجتماعیاتی غربیلشدیرمقدن باشقہ برشی اولمایور . ماتدہ بوتضییقہ
قارشنی بوتون موجودیتلہ مقاومتدن کری طورمایور . بو یوزدن
آردہ کی نفرت بردرلو الفتہ منقلب اولہ مایور . آرتیق حکومت اصلاحات